

Vlada Republike Slovenije in pristojna ministrstva

gp.gs@gov.si

gp.mgrt@gov.si

ZADEVA: Pobuda št. 5 ZDSS

Datum: 8.4.2020

Spoštovana g. Zdravko Počivalšek in predsednik Vlade g. Janez Janša,

Zbornica davčnih svetovalcev je predlagal v 4 predlogih ukrepe, po vzoru Nemčije in drugih držav, ki so povzročeno škodo podjetjem izplačevala neposredno podjetje – tudi za potrebe ohranjanja delovnih mest.

V Sloveniji smo se odločili, da se pomoč razdeli med fizične osebe (študentje, upokojenci in drugi), pri podjetjih, pa smo se odločili, da povračila škode uveljavljajo podjetja preko težkih administrativnih postopkov (ZZZS, FURS itd.), pri čemer lahko ugotovimo, da velik delež podjetij realno ne bo mogočo uveljaviti dejanske škode in sicer zaradi naslednjih razlogov:

1. Zakonodaja je uvedla **nepotrebne in neustrezne administrativne kriterije**, po katerih lahko podjetje uveljavlja povračila zaposlenim zaradi višje sile ipd.. Kriteriji, ki so povezani samo s prihodki ne morejo odraziti realne situacije v podjetjih, saj lahko podjetja izplačujejo stroške samo iz dodane vrednosti in ne iz prihodkov. Primernejši kriterij bi bila dodana vrednost, še boljši ukrep pa bi bil, če bi podjetjem enostavno dodelili sredstva, ki so primerna za izplačilo povprečne plače na zaposlenega in pokrivanja povprečnih splošnih stroškov (tudi najemnine ipd.).
2. Zakonodaja **ne rešuje težav plačevanja davkov in prispevkov celovito**, saj določa nepotrebne kriterije (npr. akontacija za DDPO bo potrebno 9.4. plačati, čeprav podjetje lahko nima sredstev), predvsem pa določamo pogoje, ki z nastalo škodo nimajo neposredne povezave. Zakon neustrezno rešuje težave podjetij, ki imajo davčni dolg, čeprav so zaradi ukrepov dejansko dodatno utrpela škodo. **Predlagamo odstranitev pogoja plačanih dajatev, saj pomoč nima nobene povezave s preteklim poslovanjem .**
3. Drugo, kot primeroma ukrepi za pomoč drugih organizatorjem dogodkov, ki so bili odpovedni.

Ne glede na zgoraj navedeno, podajamo konstruktivne predloge za rešitev situacije, glede na dejansko stanje uvedene zakonodaje. Spodaj podajamo predloge, ki jih je nujno potrebno sprejeti, da bi lahko dosegli cilj zakona – uveljavljanje državne pomoči za nadomestilo nastale škode v skladu z evropskim pravnim redom.

I. PREDLOG

Na podlagi preučitve ZIUZEOP in na podlagi izjav predstavnikov Vlade R Slovenije, po katerih bo bodoča zakonodaja popravljala že uvedene zakone iz področja preprečevanja posledic uvedbe ukrepov zoper virus COVID 19, Vam v nadaljevanju podajamo naslednje pobude:

Predlagamo, da se v NOVI zakon uvede naslednji člen:

Ne glede na določbe ZIUZEOP lahko osebe, ki so utrpeli neposredno škodo (prepoved dejavnosti ipd.) zaradi ukrepov države, uveljavljajo povračilo škode preko državnih pomoči podjetjem na naslednji način:

- a. osebe, ki so imeli neposredno prepoved izvajanje dejavnosti, lahko uveljavljajo škodo preko ukrepov za zavarovanje delovnih mest oz. drugih ukrepov po ZIUZEOP in sicer skladno z zakonodajo, ki ureja navedeno področje,
- b. osebe, ki so imeli neposredno prepoved izvajanje dejavnosti, lahko uveljavljajo **drugo škodo**, ki ni navedena v prejšnji točki, po določilih tega člena.

Druga škoda predstavlja razliko med prihodki in odhodki pred in po uvedbi ukrepov. Druga škoda se zmanjša za stroške iz točke a. točke prejšnjega odstavka.

Plačniki davkov, ki so imeli **posredno** škodo (zmanjšanje prihodkov zaradi ukrepov Vlade, čeprav so lahko izvajali dejavnost), lahko uveljavljajo škodo na način, da jo dokažejo preko podatkov iz svojih poslovnih bilanc na način, kot izhaja iz prejšnjega odstavka. Škoda iz tega člena je omejena na pokrivanje nujnih stroškov podjetja in ne vključuje tudi izgubljeni dobiček.

Kriterije za vračila nadomestil iz tega člena se vežejo na obdobje od časa uvedbe ukrepov države oz. se škoda dokazuje glede na realno izgubo dela oz. prihodkov .

Način in postopek vračila škode uredi pristojno ministerstvo v obliki pravilnika.

OBRAZLOŽITEV:

Z uvedbo zgornjega člena, bi lahko podjetja uveljavljala škodo zaradi ukrepov, ki bi omogočila povrnitev nujnih oz. fiksnih stroškov podjetja, kot primeroma najemnine in drugi stroški materiala, ki mu je potekel rok trajanja oz. ki ne more biti uporabljen v nadaljnji proizvodnji oz. dejavnosti. Ukrep iz predloga bi preprečil uvedbo stečajev po končanju ukrepov po ZIUZEOP.

II. Predlog:

Predlagamo spremembo 2. odstavka 22. člena ZIUZEOP, ki se glasi:

(2) Do pomoči so upravičeni tisti delodajalci, ki jim bodo po njihovi oceni prihodki **od 13.3.2020 do 31.5.2020 upadli za več kot 20 % glede na obdobje od 1.1.2020-12.3.2020 (upoštevaje sorazmernost obdobja, preračunano na dan) in v drugem polletju 2020** ne bodo dosegli več kot 50 % rast prihodkov glede na isto obdobje leta 2019. V primeru, da ta pogoj pomoči ob predložitvi letnih poročil za leto 2020 ne bo dosežen, bo moral upravičenec naknadno vrniti celotno pomoč iz prejšnjega odstavka. V primeru, da niso poslovali v celotnem letu 2019, so do pomoči upravičeni tudi tisti delodajalci, ki so utrpeli:

- vsaj 25 % zmanjšanje prihodkov v mesecu marcu 2020 v primerjavi s prihodki v mesecu februarju 2020 ali
- vsaj 50 % zmanjšanje prihodkov v mesecu aprilu ali maju 2020 v primerjavi prihodki v mesecu februarju 2020.

Predlagamo tudi novi odstavek v 22. členu, ki glasi:

Upravičeni delodajalec so tudi podjetja, ki v delu dejavnosti izvajajo dejavnosti, ki so bile z Odloki prepovedane, hkrati pa so lahko v drugih dejavnostih po SKD povečala prihodke. Za navedena podjetja je potrebno preračunavanje prihodkov iz prejšnjega člena izvesti po dejavnostih, ki jih izvajajo.

Obrazložitev:

Ureditev v trenutni zakonodaji ni primerna zaradi dejstva, ker so podjetja, zaradi konjunktore v 2020 izkazovala visoke promete, posledično pa ne bodo mogla dokazati znižanje za 20%, čeprav dejansko od 13.3.2020 (npr. za 50% dejavnosti) dalje niso mogla dosegati prihodkov. Poleg tega prihodki ne odražajo dodane vrednosti, ki je potrebna za pokrivanje fiksnih stroškov.

V praksi se je pokazalo, da je potrebno omogočiti povračila tudi podjetjem, ki izvajajo t.i. prepovedano dejavnost (npr. 3 gostilne), hkrati pa izvajajo z drugimi zaposlenimi dejavnost, ki je v času krize lahko poslovala celo bolje od predhodnih obdobj. V teh primerih je potrebno omogočiti povračila za zaposlene, ki dejansko niso mogli izvajati dejavnosti.

III. Predlog

Predlagamo, da se dopolni 31. člen ZIUZEOP z novim odstavkom, ki se glasi:

Ne glede na določila prejšnjih odstavkov, lahko delodajalec institut čakanja na delo uporabi za primere skrajšanega delovnega časa v primerih, ko in če za delavca ne more zagotoviti dovolj dela zaradi ukrepov države.

Predlagamo da se črta 4. odstavek 31. člena

OBRAZLOŽITEV:

Prerazporeditev ur ni primeren ukrep za primere, ko in če ima delodajalec v času krize dovolj dela za delavca samo za 4 ure dnevno. Tudi navedeni zaposleni osebi in delodajalcu je namreč nastala škoda zaradi ukrepov države, zato je prav, da obstaja možnost povrniti škodo delavcu oz. delodajalcu tudi za primere, ko in če delavec dela samo 4 ure na dan ali pa samo 2 uri na dan.

Sankcije iz 4. odstavka so urejene tudi oz. v 99. členu tega zakona in ni potrebe po dodatnem kaznovanju podjetij.

IV. Predlog

Predlagamo, da se doda novi odstavek v 33. člen ZIUZEOP, ki glasi:

Delodajalec se lahko odloči za uveljavitev ugodnosti po tem členu. V primeru, da se podjetje ne odloči za uveljavljanje ugodnosti – oprostitev prispevkov in vseh davkov, lahko kljub temu izplačati t.i. krizni dodatek, brez obračuna prispevkov in vseh davkov v višini 200 EUR.

Obrazložitev: Določena podjetja ne želijo uveljavljati ukrepov.

V. PREDLOG

Predlagamo, da se spremeni 1. alineja 1. odstavka 34. člena, ki glasi:

- samozaposleni, ki na dan uveljavitve tega zakona opravlja dejavnost in je v obvezno zavarovanje vključen na podlagi opravljanja te dejavnosti za polni ali skrajšani delovni čas. V zadnjem primeru se temeljni dohodek izplača sorazmerno.

Obrazložitev:

Zakon mora obravnavati tudi primere, ko je oseba obvezno zavarovana kot samozaposlena in je lahko zavarovana kot invalid s skrajšanim delovnim časom in podobno.

Predlagamo, da se v 34. členu ZIUZEOP dopolni novi stavek v 2. odstavku, ki glasi:

Za samozaposlene iz prve alineje prejšnjega odstavka se štejejo tudi družbeniki, ki so poslovodne osebe v gospodarski družbi brez drugih zaposlenih oseb in so zavarovani na podlagi 14. člena ZPIZ-2.

Obrazložitev:

V Sloveniji je ZPIZ-2 spremenil pravila o zavarovanju na način, da so lahko osebe iz 16. člena ZPIZ-2, ki so bile zavarovane po določilu 14. člena ZPIZ-2, ohranile zavarovanje po določilu 14. člena ZPIZ2, kljub uvedeni spremembi. Povedano drugače, morajo ukrepi veljati tudi za družbenike, ki sami izvajajo dejavnost v svojem »d.o.o.-ju« in so zavarovani, kot t.i. zaposlene osebe, saj gre za iste primere, ki jih zakon želi urediti.

VI. Predlog

Predlagamo, da se dopolni drugi odstavek 35. člena ZIUZEOP, ki se glasi:

Ne glede na določila prejšnjih odstavkov, lahko delodajalec institut čakanja na delo uporabi za primere skrajšanega delovnega časa v primerih, ko in če za delavca ne more zagotoviti dovolj dela zaradi ukrepov države.

Bistveno zmanjšan obseg opravlja dejavnost pomeni, da so se upravičencu zmanjšali prihodki od **od 13.3.2020 do 31.5.2020 za več kot 20 % glede na obdobje od 1.1.2020-12.3.2020 (upoštevaje sorazmernost obdobja, preračunano na dan) in v drugem polletju 2020** ne bodo dosegli več kot 50 % rast prihodkov glede na isto obdobje leta 2019.

OBRAZLOŽITEV:

Predlagamo, da se zgornji kriteriji uporabijo enako, kot to velja za podjetja iz 22. člena .

VII. Predlog

Predlagamo, da se spremeni predzadnji stavek v 37. členu, ki glasi:

Do pomoči so upravičeni tisti samozaposleni, ki so se jim zmanjšali prihodki od **od 13.3.2020 do 31.5.2020 za več kot 20 % glede na obdobje od 1.1.2020-12.3.2020 (upoštevaje sorazmernost obdobja, preračunano na dan) in v drugem polletju 2020** ne bodo dosegli več kot 50 % rast prihodkov glede na isto obdobje leta 2019.

Obrazložitev:

Kriteriji morajo veljati za vse osebe enako, kot to velja v predhodnih predlogih.

VIII. Predlog

Spremeni se 1. alineja 2. odstavka 38. člena, ki se glasi:

- ni samozaposleni osebe iz 34. člena tega zakona

Obrazložitev:

Po predlogu so zajete vse osebe, tudi primeroma invalidi, ki izvajajo dejavnost za skrajšani delovni čas.

IX. Predlog

V prvem stavku drugega odstavka 56. člena tega zakona se besedilo »od uveljavitve tega zakona« spremeni tako, da glasi »od 13.3.2020«

Obrazložitev:

Predlagamo, da se vsi ukrepi uveljavijo od dne, ko je Vlada R Slovenija razglasila izredne ukrepe.

X. Predlog

Predlagamo, da se 62. člen dopolni z novim odstavkom, ki glasi:

Upravičenci iz tega člena lahko ne uveljavljajo ugodnosti iz tega člena na način, da akontacije plačajo, Finančna uprava pa jih v tem primeru ustrezno evidentira.

Obrazložitev:

Določena podjetja ne želijo uveljavljati ugodnosti, ker ocenjujejo, da lahko s tem pomagajo skupnosti.

xI. Predlog – črtanje pogoja plačila dajatev za potrebe uveljavljanje pravice do povračil škode zaradi ukrepov države

Predlagamo, da se črta 4. odstavek 34. člena ZIUZEOP iz razloga, ker mora država povrniti škodo vsem, tudi če v preteklosti slednji niso mogli plačati javnih dajatev.

Prav tako predlagamo črtanje 1. alineje 29. člena, ki ureja pogoje za uveljavljanje nadomestila plač iz razlogov, ker mora država škodo povrniti tudi delodajalcem, ki morebiti v preteklosti niso plačali preteklih javnih obveznosti.

Prav tako predlagamo črtanje 2. alineje 12.a. člena zakona, ki ureja odlog, saj mora država ugodnost zaradi ukrepov, omogočiti tudi podjetjem, ki v preteklosti niso uspela poravnati vse obveznosti, sicer bodo ukrepi dodatno neenakopravno obravnavali podjetja, ki so že v likvidnostnih težavah.

Predlagamo črtanje 2. alineje 2. odstavka 38. člena, ki ureja oprostitev za samozaposlene, saj mora država povrniti škodo vsem, ne glede na preteklo poslovanje.

Predlagamo črtanje 2. alineje 72. člena Zakona, ki ureja finančno pomoč v kmetijstvu, saj mora država povrniti škodo vsem, ne glede na preteklo poslovanje.

Predsednik ZDSS, mag. Franc Derganc

Predloge pripravili: Simona Štravs, Dean Košar, Suzana Tokič, Biserka Šubelj, Tamara Kek